GRATIS S. N
LIBRARY OF CONGRESS
SLAVIC READING ROOM
WASHINGTON DC 20540

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. 5. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 9, 1988 — CENTS 25 ЦЕНТІВ — ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 9-го СІЧНЯ 1988 — Ч. 5. РІК XCV

Пам'ятайте про Україну!

ЕКЗЕКУТИВА УАКРАДИ ПРИЗНАЧИЛА КОМІСІЇ ГОЛОДУ ДОПОМОГУ В СУМІ 5,000 ДОЛЯРІВ

Ню Йорк (Р.Б.). — Праця Конгресової комісії голоду у Вашінгтоні та ряд інших важливих справ були предметом нарад Екзекутиви УАКРади, що відбулися ту в суботу, 12-го грудня 1987 року, у власній домівці в ранніх годинах.

Конгресова комісія у Вашінгтоні, яка від 1985 року просліджує причини і наслідки Великого голоду в Україні 1932-33 років і опублікувала в урядовій друкарні перший звіт із проробленої праці, у якому на 172-ох сторінках друку подано із стенографічних записів переслухання понад 200 свідків, повідомила, що державні фонди вистачать на працю лише до 30-го січня 1988 року. На докінчення праці потрібно ще 172,000 дол.

Беручи до уваги важливість цієї справи, Екзекутива признала допомогу комісії в сумі 5,000 дол. і рівночасно рішила звернутися із закликом до людей доброї волі підтримати негайно і щедро своїми датками щоб таким чином уможливити комісії докінчити цю працю до кінця квітня 1988 року. Незалежно від того, присутні члени Екзекутиви зложили індивідуально понад 1,000 дол., а Бронислава Скорупська перевела вміжчасі збірку на ту ціль в Трентоні на суму 630 дол.

На підставі звітів членів, що охоплювали діяльність Екзекутиви від останнього засідання 9-го жовтня 1987 року, стверджено: філядельфійський відділ УАКРади брав активну участь у святкуваннях 200-ліття Конституції Америки, що пройшли з великим успіхом. Українська група дала кілька добрих концертів і панель. Від міста отримано на ту ціль 20,575 дол.

Представники УАКРади беруть активну участь у підготові святкувань 1000-ліття Християнства в Україні в праці Крайового Комітету.

Вислано телеграму до президента Роналда Регена із повідомленням про те, що у той час, коли він говорить із Ґорбачовим про „ґласность" і людські права у Львові совєтські власті арештували чотирьох колишніх в'язнів, а саме Вячеслава Чорновола, Михайла Гориня, Івана Геля і вірменина Паріра Айрікіяна, коли вони сідали на поїзд, щоб від'їхати до Москви на конференцію на тему людських прав. Деякі члени вислали подібні телеграми індивідуально від себе.

Програмова комісія V Конгресу СКВУ, яка є в компетенції УАКРади, передбачає чотири доповіді: „СКВУ і Україна", „СКВУ і Діяспора" „70-ліття Самостійности" і „1000-ліття Християнства в Україні". Заява Кардинала і Патріярха М. Любачівського дещо ускладника тему цієї останньої доповіді. Відносно доповідачів виявилися деякі розходження.

Фрідом Федерейшен влаштувала пресову конференцію у Вашінгтоні в Пресовому клюбі. На цій конференції було 1,700 журналістів. Представник УАКР відчитав виготовлений відповідний текст заяви УАКР. Виявляється потреба постійного представника у Фрідом Федерейшен у Вашінгтоні.

Директор Конгресової комісії у Вашінгтоні д-р Джеймс Мейс повідомив д-ра Івана Флиса, що комісія отримала повідомлення від Адміністрації, що урядові фонди вистачають на працю комісії лише до 30-го січня 1988 року і тому просить УНС підтримати працю комісії фінансово і відповідними закликами в пресі про негайні пожертви, від яких залежить дальше існування комісії і закінчення її праці. Лист д-ра Мейса і відповідний заклик УНС у цій справі появилися у „Свободі" ч. 227 з 27-го листопада 1987 року та в „Українському Тижневику" з 29-го листопада 1987 року.

Рішено пожвавити працю організаційної референтури. Живий контакт з відділами záктивізує їх і поправить фінанси. Члени Екзекутиви УАКР відвідають у найближчому часі Міннеаполіс, Мінн., де голова Крайової Ради д-р Богдан Шебунчак виголосить доповідь на святі 22-го січня, Рочестер і Клівленд, Дітройт і Піттсбург, а може навіть і Сан Дієго.

Фінансовий звіт виявив, що вплати на УАКР і СКВУ через УАКРаду цього року збільшилися на 17 відсотків в порівнянні із попереднім роком.

На місце Романа Крупки, який через свій стан здоров'я вибув із Екзекутиви УАКРади, увійшов проф. д-р Михайло Пап.

Видано чергове число Бюлетеня Екзекутиви за останній квартал цього року, яке розіслано в половині грудня до всіх відділів і організацій — членів УАКРади. Після замкнення фінансового року в січні буде зладжена листа платників і подана до преси.

Екзекутива УАКРади з великою радістю прийняла вістку про заповіджений приїзд до Німеччини у найближчому часі Миколи і Раїси Руденків, довголітніх в'язнів СССР.

Чергове засідання Екзекутиви УАКР назначено на 10-го лютого 1988 року, а засідання Крайової Ради на 13-го лютого 1988 року в канцелярії УАКРади в Ню Йорку о год. 10-ій ранку.

У Філядельфії відбудеться День Солідарности

Філядельфія. — Місцевий Комітет Оборони Національни і Людських Прав в Україні, очолюваний Уляною Мазуркевич, влаштовує у вівторок, 12-го січня, День Солідарности з українськими політв'язнями в СССР. З уваги на ювілей Тисячоліття Християнства в Україні, наголос ставиться на переслідування вірних Українських Церков.

Програма в міській ратуші, у вітальній залі посадника, почнеться в год. 12-ій полудня.

Програму відкриє молитвою о. мит. Михайло Федорович, слово про в'язнів виголосить Надія Світлична, а від Державного департаменту виступить заступник-асистент державного секретаря в справах прав людини Роберт Сарранд.

З кількома піснями виступить хор Академії св. Василія Великого під диригентурою Галі Сагати-Поритко.

Комітет закликає українських громадян Філядеьлфії взяти участь у цьому Дні Солідарности з українськими політв'язнями, зокрема переслідуваними вірними в Україні.

ПРЕСОВИЙ СЕКРЕТАР турецького уряду Іналь Бату заявив під час інтерв'ю з кореспондентом агентства Ассошіейтед Пресс, що дві совєтські родини попросили Туреччину про політичний азиль. Згідно із заявою Бату турецький уряд ще не вирішив остаточно цієї справи, але він думає особисто, що такий азиль буде наданий втікачам. Покищо засоби масової інформації не подали до відома прізвищ втікачів. Говориться тільки про родину музикантів, які працювали у програмі культурної виміни між СССР і Туреччиною та родину, голова якої працював перекладачем.

ГУБЕРНАТОР М. КВОМО ПРОГОЛОСИВ ПРОКЛЯМАЦІЮ З НАГОДИ 1000-РІЧЧЯ ХРИСТИЯНСТВА

Олбані, Н. Й. — Губернатор стейту Ню Йорк Маріо Квомо проголосив, що 1988 рік буде в цілому стейті відзначений як 1000-річчя Хрищення України.

Губернатор подає у своїй святочній проклямації коротку історію Хрищення Русі-України, та уважає, що така річниця є гідна, щоб її відсвяткували в цілому світі. Далі він пише, що українці у вільному світі мають священний обов'язок плекати свою багату історичну та релігійну спадщину.

Американці українського походження, дали великий соціяльний та економічний вклад в життя ЗСА і стейту Ню Йорк. Тепер вони в ім'я продовжування своїх духових і культурних традицій мають повне право святочно відзначувати 1000-річчя Хрищення України, а губернатор закликає, щоб усі громадяни стейту визнали цю особливу річницю.

Проклямація появилася заходами Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні у співпраці з таким же комітетом Олбанської округи.

Студенти Мишиґенського університету влаштовують серію доповідей

Енн Арбор, Миш. — Продовжуючи свою активність на університетській арені, Товариство Українських Студентів в Мишиґенському університеті присвячує свій другий річний „Український Спектрум" 1000-літтю Хрищення України. Ця серія викладів та інших імпрез відбудеться в днях 11-21-го січня ц.р. на кемпусі Мишиґенського університету в Енн Арбор, Миш.

Розклад викладів

11-го січня — „Що справді сталося в 988 році?" — доповідь д-ра Омеляна Пріцака, директора УНІГУ;

12-го січня — „Українське Християнство в XX столітті" — виклад письменника та науковця Ярослава Балана;

14-го січня — „Чому Сталін знищив Українську Католицьку Церкву?" — виклад д-ра Івана-Павла Гімки професора-асистента в департаменті історії університету Альберти;

19-го січня — „Українська Католицька Церква та окупація під час Другої світової війни" — виклад Андрія Кравчука, докторського кандидата теології в університеті св. Павла в Оттаві;

21-го січня — „Релігійні переслідування в Україні — порушення міжнародного права", — виклад Ігоря Федоровича, докторського кандидата міжнародних відносин в Оксфорді, Англія.

В додатку до цих викладів відбудуться інші імпрези:

12-го січня — „Традиція української образової поезії" — доповідь Я. Балана;

20-го січня — висвітлення англомовного фільму „Навчи мене танцювати", який розглядає життя українських поселенців в Канаді.

Всі виклади будуть виголошені англійською мовою

Фінансовими поручителями цих викладів є Фонд Укранських Студій та департаменту славістичних студій, релігійних студій, і російських та східньоевропейських студій Мишиґенського університету та поодинокі жертводавці. По дальші інформації слід телефонувати до голови товариства Ксені Козак ч. (313) 996-1516.

Балтиморський Комітет Тисячоліття підготовляє святкування

Балтимор, Мд. (Б.С.). — Балтиморський Комітет для відзначення Тисячоліття Хрищення України, підготовляючи ювілейні святкування на 1988 рік, не забуває інформувати про цю історичну подію американське суспільство, як теж і свою громаду. Для інформації не-українців комітет надрукував англійською мовою та тисячними накладами памфлети на тему Хрищення України, авторства д-ра Богдана Ф. Корчмарика та „Тисячоліття Християнізації України" інж. Володимира Сушка. Ці памфлети, як теж і памфлет Крайового Комітету Тисячоліття, роздається чи висилається не-українцям при відповідних нагодах.

Комітет не забуває і про свою громаду, мобілізуючи її для ювілейних святкувань. Для цього влаштовано уже інформативні збори доповіді та видається місячно бюлетень (досі видано чотири числа по 6-10 сторінок).

Саме однією із таких доповідей для місцевої громади була доповідь д-ра Ярослава Шав'яка, члена НТШ та голови культурно-освітньої комісії Балтиморського Комітету Тисячоліття, на тему „Україна приймає Християнство". Доповідь відбулася в неділю, 22-го листопада 1987 року, в залі Дому Української Молоді.

Вечір відкрив д-р Андрій Лемішка, голова Балтиморського Комітету Тисячоліття Хрищення України, і в короткому слові познайомив слухачів з реалізацією плянів комітету. Відтак д-р Я. Шав'як почав свою доповідь переповідю численним слухачам історичних фактів з життя князя Володимира Великого, його братів та змагання за оволодіння київським престолом між синами Святослава. Доповідач змалював слухачам князювання Володимира в Києві та образ Київської Руси, в границях якої було понад 20 князівств і племен, з яких деякі неохоче корилися київському князеві. Ці відосередні тенденції зростали звичайно при зміні князів у Києві — по кожній зміні починали вони боротьбу за відокремлення від Києва, а кожний новий київський князь мусів в перші роки підкорювати назад деякі князівства і племена. Таке робив і Володимир.

Доповідач, роздавши слухачам мапу Київської Руси X-XII століть, розповів про походи Володимира для сконсолідування земель, про його заходи над укріпленнями перед наскоками степовиків та введення нової адміністрації (введення всюди князів одної династії), як теж розв'язку варязького питання, стосунків з Візантією і врешті, як це прийшло до хрищення і Володимира, і Київської Руси та ролі християнства в цементуванні тієї розлогої імперії.

Д-р Я. Шав'як затримався довше над питанням першої християнської ієрархії в Київській Русі, обговорюючи різні теорії її походження. Доповідач зокрема вияснив також характер київського християнства, яке було відмінне від візантійського (не було контролі Церкви державою) та розказав подрібно про т.зв. „церковниції устав Володимира" (десятина, церковні суди тощо) і кількість епархій у той час та їхній осідок.

(Закінчення на стор. 4)

ВАТИКАН ВОЛІЄ НЕ ЗАЙМАТИ СТАНОВИЩА ДО „ҐЛАСНОСТІ"

Ню Йорк. — Щоденна газета „Новоє Русскоє Слово" надрукувала у числі з 6-го січня ц.р. довшу інформаційну статтю Віктора Образцова на тему: „Ватикан воліє не займати становища до політики „гласності". Автор пише, що тоді коли в західніх столицях присвячують максимальну увагу совєтській „перестройці" і політиці „гласності", Католицька Церква покищо не спішиться з кінцевими оцінками совєтських перемін і воліє „перечекати сумні експериментальні часи".

Покликаючись на кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" Роберта Суро який пише, щок найближчі дорадники Папи Івана Павла II не бачуть ніяких познак змін ґорбачовських ініціятив, пише, що у Ватикані переконані, що ніяка „перестройка" не буде здійснена без свободи релігії.

„Можливо генеральний секретар ЦК КПСС Міхаіл Горбачов хоче радикально змінити теперішню ситуацію в СССР на багатьох вілтинках, — заявив один із дорадників Папи, — але існує можливість, що його ціллю є тільки поробити зміни в економіці, яка ніколи не була ефективною. В цій й інших ділянках йому прийдеться зустрічатися з проблемою прав людини".

В минулому році Папа кілька разів висловлював бажання поїхати до СССР з нагоди відзначення 1000-річчя Християнства Руси-України. Папа Іван Павло II підкреслював однак, що його поїздка до СССР матиме тільки тоді сенс, коли йому буде дозволено відвідати католиків в Литві і в Україні. Папі дали до зрозуміння, що Москва не збирається давати йому такого права і що взагалі не буде запрошувати його на візиту. Суро пише, що деякі православні владики Руської Православної Церкви признають існування Української Католицької Церкви. Для Ватикану це ніколи не було таємницею і особи, близькі до Папи вимагають від ватиканських чинників більшої активности в напрямі леґалізації УКЦеркви в Україні. Ватикан домагається поширення прав для католиків в Литві і для дозволу на науку релігії в публічному шкільництві. Треба сказати, що в цій республіці 80 відсотків населення є католиками. Папі не треба спішитися. Він має час, його каденція не вичерпується з кінцем цього чи наступного року, хіба Бог покличе його до себе, — пише Суро.

Ватиканською так званою східньою політикою є застосування тиску, повільного, але систематичного на совєтський уряд в напрямі поширення релігійної свободи для католиків в СССР. „Вірні завжди творили велику моральну силу при допомозі якої Ватикан має змогу стосувати тиск на уряди, які переслідують вірних і домагатися свободи для них", — заявив один з ватиканських дипломатів, який не бажав бути названим. Він додав на закінчення, що „ми ніколи не вірили комуністам; сьогодні, практично беручи, ніхто їм не вірить. Нам залишається тільки зберегти принципіяльність і витримати достойно до кінця".

У СВІТІ

ПРЕДСТАВНИКИ МІНІСТЕРСТВА закордонних справ СССР офіційно повідомили кореспондентів, що афганським комуністичним військовим частинам (про совєтські не згадується ні словом) вдалось прорвати лінію бльокади антикомуністичних повстанців муджагедінів довкола міста Хост і звільнити гарнізон урядового війська. У повідомленні сказано, що військові транспортові літаки почали доставляти до міста харчові продукти, медикаменди, одяг й інші потрібні речі для населення, яке почало було вже вмирати з голоду, і браку медичної опіки. Тоді коли Москва і Кабуль „святкують" перемогу під Хостом, інші інформаційні джерела, зокрема західні дипломати і пресові агентства з Пакістану, інформують, що бої між муджагедінами і совєтськими окупаційними часитнами тривають далі в різних частинах провінції. Крім того совєтські засоби масової інформації розпочали пропагандивну кампанію проти ЗСА, Франції, Пакістану, які, мовляв, втримують в Афганістані своїх дорадників і постачають зброю, тому СССР не може приспішити виведення совєтських військ з тієї країни.

СОВЄТСЬКИЙ МОЛОДИЙ ВТІКАЧ, 25-літній Олександер Бабій, який попросив австралійський уряд про надання йому політичного азилю, все ще перебуває у столиці Індії Ню Делі, невідомо з яких причин. На запитання кореспондентів чи Австралія дасть політичний притулок О. Бабієві секретар австралійської амбасади Бретт Мартін заявив, що цю справу розглядають ще урядові чинники і було б невигідно йому займати до цього становище. Поінформовані особи кажуть, що Москва і совєтська амбасада в Ню Делі стосують сильний тиск на австралійців, кажучи, що О. Бабієві не було сенсу втікати, бо він міг попросити права на виїзд і таке право напевно був би отримав. Представник амбасади СССР М. Адемішин заявив, що О. Бабій все ще може повернутись до Совєтського Союзу, побачити друзів і поробити заходи в ОВІР про легальний виїзд.

БІЛЬШІСТЬ БРИТАНЦІВ підтримують інтеграцію Европейської економічної спільноти. На підставі переведеного опиту, аж 64 відсотки громадян Великобританії вважають, що ЕЕС повинна мати спільну валюту, одну армію під спільним командуванням, узгіднені пляни оборони, однакові пашпорти, скоординовану економічну політику тощо. Вислід опиту передали до бюра Европейського парляменту для розгляду й евентуального переведення такого опиту в інших західньоевропейських країнах.

ГАЗЕТА „ВАШІНҐТОН ТАЙМС" повідомила у числі з 5-го січня ц.р. що в 1987 році із Совєтського Союзу виїхало за кордон на ізраїльські візи 8,011 осіб. Очевидно, це значно більша квота, як, наприклад, в 1986 році. Рекорд еміграції в більшості жидів з СССР був встановлений в 1981 році. Тоді СССР покинуло 9,560 осіб, але найбільше емігрантів з так званої „третьої хвилі" прибуло в 1979 році. Число емігрантів тоді переступило цифру 50,000 осіб. Приблизно одна четверта емігрантів їдуть до Ізраїля, решта поселюється в інших країнах західнього світу, найбільше у З'єдинених Стейтах Америки.

БЮРО СВІТОВОЇ ФЕДЕРАЦІЇ лютеранів у Женеві повідомило, що після прилучення двох балтицьких держав Латвії і Естонії з більшістю вірних Лютеранської Церкви до Совєтського Союзу, число лютеранів в тій частині світу значно зменшилося. Згідно з опублікованою статистикою тепер в Естонії є тільки 140,000 лютеранів (на 30 відсотків менше, як в 1986 році), в Латвії 120,000 (на 60 відсотків менше). Представники СФЛ відкрито заявили, що уряд СССР веде дискримінаційну політику по відношенні до вірних усіх Церков і виховує молодь в атеїстичному дусі.

В. ЩЕРБИЦЬКИЙ ВПЕРШЕ ЗГАДАВ ПРО ВЕЛИКИЙ ГОЛОД

Джерзі Сиі, Н. Дж. — В українській совєтській пресі опубліковано в цілості промову Володимира Щербицького, першого секретаря ЦК Комуністичної партії України, яку він мав з нагоди 70.-річчя совєтського панування на Україні, у п'ятницю, 25-го грудня 1987 року.

У цій промові, виголошеній у Києві на партійному зібранні, В. Щербицький зробив перегляд історії і совєтських успіхів впродовж 70 років. Саме при цій нагоді В. Щербицький вперше заторкнув справу Великого голоду в Україні, хоча не забув запевнити, що „радянський уряд зробив все, що можливе, щоб допомогти населенню України, Дону і Кубані, Поволжя, Південного Уралу і Казахстану які постраждали від того лиха". Дослівно про справу голоду він сказав таке: „Перехід до колективного сільського господарства був далеко не простим. Невиправдане форсування темпів, переважно адміністративні методи керівництва, грубі порушення принципу добровільності, викривлення лінії у ставленні до середняка і в боротьбі проти куркульства дуже ускладнили обстановку на селі. Додалася ще й необачена посуха. Все це обумовило серйозні харчові трудноші наприкінці 1932 — на початку 33 року, а в ряді сільських місцевостей і голод. На Заході написано всілякого про той важкий час. Не припиняються політичні спекуляції і сьогодні..."

У дальшому Щербицький у своїй довгій промові заторкнув також інші давні болючі справи, кажучи: „Героїчний час творення нового ладу назавжди залишився в пам'яті народу. У ній 30-ті роки поєднуються не лише з героїкою завершень, але й з гіркими, трагічними втратами. Горезвісна „теорія" загострення класової боротьби в процесі будівництва соціялізму стала звинуваченням багатьох партійних, радянських і господарських працівників, діячів культури та науки в політичних помилках, націоналістичних збоченнях були допущені і в нашій республіці. Як відомо, партія суворо засудила культ Сталіна і його наслідки. Тисячам безвинно потерпілих повернуто їх чесне ім'я. Відповідно до рішень жовтневого Пленуму ЦК КПРС робота по розгляду нових і вже відомих раніше фактів та документів цього періоду триває".

І тут Щербицький стверджує, що в історії совєтської влади в Україні є теж „деякі періоди і події, які потребують додаткового вивчення і висвітлення". У зв'язку з цим ЦК КПУ доручив Інститутові історії партії і Академії Наук УССР „об'єктивно, на основі історичних документів вивчити і уточнити ряд питань і внести відповідні пропозиції".

В останній частині промови В. Щербицький, говорячи про міжнародне співробітництво України не забув з лайкою згадати „зарубіжних українських і націоналістичних центрів".

„Радянська Україна" — сказав він-постійно є об'єктом підвищеного інтересу імперіялістичної пропаганди, спецслужб західніх країн, їх прислужників — зарубіжних українських та сіоністських націоналістичних центрів".

Про промову В. Щербицького подало обширну вістку міжнародне агентство Ройтерса, підкреслюючи саме його згадку про Великий голод зі заввагою, що М. Ґорбачов у своєму великому слові хоча критикував добу Сталіна, однак про голод нічого не згадав. Ройтерс подає також для інформації своїх читачів вірні дані про Великий голод в Україні на підставі західніх джерел.

В АМЕРИЦІ

УРЯД ЗСА, ЗГЛЯДНО його представники в Об'єднаних Націях, прилучилися до інших народів, що були на засіданні Ради безпеки і голосували за тим, щоб Ізраїль не видалював дев'ятьох палестинців, які були замішані в останніх випадках на зайнятих Ізраїлем територіях. Рівночасно Уряд ЗСА закликав до спокою і у реакції на заворушення, що були на західньому побережжі ріки Йордан і в смузі Гази.

ХВИЛЯ МОРОЗУ НАВІСТИЛА майже цілу територію ЗСА і є причиною численних смертей, особливо у середніх та північних стейтах. В Ню Йорку температура впала у середу, 6-го січня ц.р., до вісім ступенів при сильному вітрі. Зимне повітря прийшло як звичайно з Канади та має затриматися в більшій частині ЗСА на кілька днів.

РЕЧНИКИ РАЛФА НЕЙДЕРА, що постійно слідкує за переступленням законів щодо здоров'я, ствердили тепер, що одна на кожних п'ять систем публічних водопроводів має домішку шкідливих для здоров'я хемікалій. У звіті, що його тепер опублікували, подається число водопроводів, які були під обслідженням і що в них знайдено 2,110 різних занечищень в останніх роках. Із них 190 домішок є шкідливі для здоров'я.

КРАЙОВА АКАДЕМІЯ Наук в ЗСА ствердила, що пересічно вмирає річно 13,000 осіб на рака легенів, причиною якого є радіоактивний газ — радон, що продістається до будинків, де машкають люди, з-під землі. Небезпека рака під впливом вдихування радону особливо висока у курців папіросок. Вияснялться, що радон, який є зовсім без запаху, знаходиться у небезпечній кількості в мільйонах машканевих будинків по цілій Америці.

НА ПІДСТАВІ ТЕЛЕФОНІЧНОГО опитування, щоденник „Ню Йорк Таймс" стверджує, що помимо пересторог, американці далі вживають багато солодкого, соди і смажених на товщі барабольок. Зокрема не видно поправи у системі їдження серед осіб між 18 і 19 роками життя.

У КАЛІФОРНІЇ ПОМЕР несподівано на розрив серця на 40-му році життя широковідомий змагун-кошиківкар Пітер Маравіч. Він вже від кількох років не брав участи у професійних змаганнях. В останньому році його включили в Палату Слави у Спрінгфілді, Масс., за те, що він здобув пересічно 24.2 точки у своїй кар'єрі.

ВІДВІДУВАЧІ КІНОТЕАТРІВ в Ню Йорку далі протестують проти підвищення цін до 7 дол. від особи, вважаючи, що це надто багато. До протесту прилучився навіть посадник міста Едвард Кач.

НАФТА, ЯКА РОЗІЛЛЯЛАСЯ біля Піттсбургу до довколишніх рік, далі становить небезпеку для населення не лише околиці, де з невідомих ще причин тріснув нафтовий збірник, але також для інших місцевостей розташованих понад рікою Огайо в стейті Огайо. Тисячі людей лишилися без води або мусять її дуже мало вживати, помимо того, що йдуть старання вичистити ріки із мільйонів гальонів нафти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Новорічні привіти Реґена і Ґорбачова

Існує у міжнародному світі куртуазійний звичай, що голови союзницьких і заприязнених держав обмінюються новорічними привітами. Можна припускати, що президент Реґен застосував цей звичай до голів членських країн НАТО і преса,яка інформує тільки про щось надзвичайне, таку звичайну традиційно-куртуазійну справу промовчала. Зате розтрубіла обмін новорічними бажаннями між Реґеном і Міхаїлом Ґорбачовим, бо ці обидві суперпотуги знаходяться на протилежних бігунах не тільки своїм державно-політичним устроєм, але й політикою, цілим своїм духовим кліматом, а хоча Ґорбачов запевняє, що велетенська суходільна армія СССР існує тільки для ,,оборонних'' цілей і СССР не думає на нікого нападати, проте дійсність така, що СССР — це єдиний потенціяльний аґресор, бо ніколи не вирікся завітньої мрії про ,,угроблення'' вільного світу. Хоч Роналд Реґен пояснював, що від приходу Ґорбачова до влади годі говорити про СССР, як про ,,злющу імперію'', проте ця імперія залишилася ,,злющою'', бо ,,гласність'' і ,,перестройка'' не торкнулися совєтських і сателітських військ в Афґаністані, в Анґолі, в Ємені, на Кубі в Нікараґуа і всіх европейських країнах поярмлених уже після 1945 року.

Обидва привіти виголошені з Білого Дому та московського Кремля, один до одного дуже подібні. В обох прославляється підписаний в листопаді минулого року у Вашінґтоні договір про редукцію ракет з атомовими головками в Европі та в обох підкреслюється, що це був ,,історичний початок'' дальших змагань до редукції стратеґічної зброї. Реґен говорив про ,,візію'' скасування взагалі атомової зброї, щоби відпала небезпека всякої війни.

Примирливий характер привіту Ґорбачова можна добачувати у промовчанні ним американської протиракетної зброї з космічного простору. Реґен згадав про це, ствердивши, що Москва працює над винаходом такої самої оборонної зброї, тому ЗСА продовжуватимуть досліди над винайденням цього роду зброї.

З самого факту обміну новорічним привітом Реґена і Ґорбачова і з тону цих привітів виходить ясно, що і Реґенові і Ґорбачову потрібні дальші контакти над редукцією стратеґічної зброї, дармащо реальні висліди — навіть прийнявши, що весною цього року буде підписаний у Москві новий договір щодо ракет на далеку віддаль, ситуації щодо існуючого у світі збройного арсеналу майже не змінить. Реґен, якому залишилося ще тільки десять місяців урядування, потерпів у минулому році кілька поразок. Неприхильний йому Конґрес із демократичною більшістю в обох палатах проголосив об'ємисте, вороже супроти Реґена звідомлення про слідство в справі Іранської афери із засекреченим продажем зброї. У Нікараґуа далі панують сандіністи. Сенат відкинув кандидатуру Борка до Верховного Суду. Не вдалося видістати на волю ,,закладників'', схоплених терористами в Ливані. Розвиток подій в обширі Перської затоки коштував знову життя американським морякам. Тамошня ситуація далі напружена. ,,Чорний понеділок'' на нюйоркській біржі і дальший спад вартости доляра вдарив по економіці країни. Реґенові потрібний успіх і то там, де його найменше можна було сподіватися: у відносинах з СССР, чого бажали собі західні союзники Америки і доморослі ,,пісніки''. І Ґорбачову потрібний доказ, що він ,,дипломат'' і що він миротворець.

Обмін новорічними привітами між Вашінґтоном і Кремлем — тільки куртуазійна реторика. Але вона таки створює кращу міжнародну атмосферу і хоч нема ,,нової ери'', проте таки зменшилась загроза нової війни якої ніяка твереза людина у світі собі не бажає. Вершинні конференції Реґена і Ґорбачова не матимуть впливу на вислід цьогорічних президентських виборів. Але й не пошкодять Республіканській партії, якій демагогія закидала ,,войовничість''. Це дивоглядний парадокс, що на 1-го січня 1988 року світ задивувався, що лідери двох суперпотуг насправді ворожих країн, могли проявити взаємну куртуазію.

Степан Женецький

„РЕФОРМИ" ҐОРБАЧОВА І...

Генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов наробив своєю пропаґандою про гласність і „перестройку" — перебудову московської комуністичної тюрми народів, багато шуму в цілому світі. Своїм постійним патяканням про „реформи", що про них він говорить вже два з половиною років, але досі ще нічого не „зреформував", йому вдалося обдурити багатьох наївних державних мужів і політиків на Заході, які повинають вірити, що він направду введе якісь реформи та поправить життя народів у московській комуністичній імперії, що її вірно назвав президент Реґен „імперією зла". (Тут на місці буде відзначити, що також серед українських журналістів у вільному світі найшлися наївні одиниці, які вірять, що ті ґорбачовські „реформи" принесуть полегші нашому народові в Україні). Але більшість західніх державних мужів не вірять цій його пропаґанді, які правильно розуміють, що новий московський верховод тому почав говорити про „демократію" і „реформи" в Совєтському Союзі, щоб придобритися Заходові і одержати від нього позики та техніку для рятування своєї економіки, яка за 70 років комуністичного хазяйнювання, — як у краю говорили, „зійшла на пси".

Дуже влучно і дотепно схарактеризував цю пропаґанду Горбачова про „реформи" у Совєтському Союзі відомий російський дисидент-еміґрант Владимір Буковський, що тепер проживає в Англії, який добре знає московсько-совєтські гаразди, бо там народився і виріс. У статті н. з. „Горбачовські реформи: який їх зміст?", що була надрукована у впливовому американському часописі „Волл Стріт Джорнал" 23-го грудня ц. р., він прирівняв ці ґорбачовські „реформи" до... колгоспної корови. Він пише, що тепер московсько-совєтська держава дає колгоспникові у винайм, тобто, як ми тут звикли говорити, „рентує" державну корову, яку він може держати на своїй присадибній грядці. Колгоспник може держати її так довго, як він хоче, доїти молоко, самому споживати його, чи продавати, а як народиться телятко, то може собі його задержати. А як ту корову віддасть колгоспник назад державі, то вона йому навіть заплатить за м'ясо стільки, скільки кілограмів вона важитиме...

Назверх виглядає, що це добрий „бизнес" для колгоспників з такого винайму-ренту державної корови, але з якоїсь причини, 25 мільйонів совєтських колгоспників чомусь не спішаться, щоб користати з того „коров'ячого бизнесу". Не так як західні державні мужі і банкіри, які бачать у Ґорбачову людину, якій можна довіряти, та з якою можна робити „великі бизнеси".

Далі Буковський дотепно пише, що московські комуністи хочуть „вирентувати" свою банкрутуючу економію, подібно, як корову колгоспникові, комусь на Заході, тобто західнім державам, щоб вони її, оцю дряхлу економію, передержали і спасли від повного розвалу. Але за яку ціну Москва готова „вирентувати" її? А найголовніше: хто на Заході, яка держава, захоче її „рентувати", тобто допомогти їй вилізти з біди?

Всупереч загальній думці на Заході, — пише Буковський, — Ґорбачов не винайшов клички „гласность" — він „позичив", чи вірніше, „вкрав" її від совєтських дисидентів — борців за людські права. Бо як усе в Совєтському Союзі діється „навиворіт", так зробив Ґорбачов із гласністю: дисиденти вживали її, „гласність", до викривання брехні; для нього, Ґорбачова, вона служить до закривання брехні. Політику „гласності" так був пояснив Борис Єлцин, за що його і стягнули з найвищого партійного іконостасу; „совєтські люди повинні довідуватися про погані діла в Совєтському Союзі від партійних пропаґандистів, а не від Бі-Бі-Сі.

Ґорбачов задумав свою „перестройку" не на те, щоб реформувати систему, але, щоб її спасти, разом зі своєю шкурою. У Совєтському Союзі, на відміну від Заходу, такі заходи, щоб рятувати з біди імперію не називають „відвагою". Бо якби москалі це так називали, тоді треба б признати, що Ленін виявив відвагу, коли запровадив був Нову Економічну Політику (НЕП), щоб витягнути Московію з економічної пропасти в 1921 році. Також треба би хвалити Сталіна за те, що він в 1941 році, коли підмосковські народи (у Буковського: російський народ — СЖ) не хотіли

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Боднар

РЕФЛЕКСІЇ З НОВИМ РОКОМ 1988

Уже за кілька днів почнемо рік Божий 1988, який буде для українців у діяспорі епохальним роком, бо святкуватимемо 1000-ліття Християнства України. Коли тільки побіжно проаналізувати рік 1987, то мусимо ствердити що він був роком неспокійним та незбалансованим як у аспектах політичному, так і господарському, був роком покищо реґіональних конфліктів, як у Афґаністані, Камбоджі, Нікараґуа, Лівії, та роком комуністичної експансії. Західні держави в проводі зі ЗСА не спромоглися на однозгідність в дії і сконсолідування своїх сил та ресурсів настільки, щоби дефінітивно протиставитися комуністичній аґресії. Авторитет ЗСА як домінуючий і провідний фактор у західньосвітовому маштабі і зі своїми колосальними багатствами та людським і господарським потенціялом, захитався та втратив на силі. Також в економічно-господарському аспектах виявився брак стабільности і нерішучости. Компетиція японських і західньонімецьких продуктів зросла в порівнянні з американською, а то й перевищила ЗСА в багатьох ділянках в прискореному темпі. Імпорт до Америки збільшається у порівнянні до експорту, в виду чого ми постійно маємо неґативний балянс та дефіцитовий обмін. Навіть зниження вартости доляра в порівнянні з іншими валютами, як японська єна чи німецька марка і на міжнародному ринку не дуже помагала в поліпшенні балянсу, дефіциту і експорту зі ЗСА. Дефіциту не вдалося наладнати. Наглий спад акцій на біржі, понад 500 пунктів в одному дні, також свідчить про нервозність і непевність на господарському секторі. Надіємося що ситуація поправиться.

З початком грудня приїхав до ЗСА генсек Комуністичної партії СССР Міхаїл Ґорбачов. Це була небуденна подія. Договорилися з президентом ЗСА Реґеном і підписали пакт взаємного знищення малого і середнього засягу ядрових ракет. Про далекого засягу ракети і редукцію конвенціональної зброї ще будуть пертрактувати і торгувати в майбутньому. Але від підписання до зреалізування — ще далекий і непевний шмат дороги. Треба сказати, що Ґорбачов — це інтеліґентний, едукований і хитрий большевик в порівнянні з його попередниками і тому він більше небезпечний. Не всі годяться з президентом Реґеном, бо не довіряють комуністичному генсекові в його щирості та думають, що за тим усім криється обман, як на це вже були докази цього в минулому. „Довіряй, але перевіряй" кажеться, але як практично можна буде перевірити кількість ракет і їх знищення. СССР - простором одної шестої цілого світу — може легко приховати їх в різних засекречених сховках, в глибоких непроходимих тайгах і тундрах далекого Сибіру, чи в горах на Уралі і то з прикриттям хемічних мряк, тим більше, як ці ракети є мобільні та можна їх легко пересувати з місця на місце. Деякі визначні політичні і наукові особистості Америки і світу ставляться до цих пертрактацій дуже скептично і з великими застереженнями. Про права людини звичайно дуже мало згадується і то тільки в контексті з жидами, а інші народи, як українці, балтійці є на далекому пляні, а то і поза скобками тих угод. Причина цього американсько-совєтського пакту є фактично жалюгідний стан економіки СССР.

Ґорбачов старається піднести рівень господарського життя у СССР і то з допомогою засобів ЗСА та західнього світу, але без конкретної зміни цілої комуністичної нездорової системи йому це не вдасться. Треба шукати зла в самому зародку диявольської і нелюдської, тоталітарної системи комунізму. Наївність, потурання і глупота деяких осіб у ЗСА доходить до крайніх меж. От недавно американський мільйонер Гаммер, червоний поплентач, плянує побудувати в СССР найбільшу рафінерію нафти в світі, аби змінити дуже захитану економіку СССР. Очевидно Москва буде мати над цим проєктом контролю. Чомусь, мимоволі, пригадуються слова Леніна, що капіталісти готові продати комуністам і мотуз, на якому згодом також повиснуть. Ґорбачові реформи „гласности і перестройки" це тільки пусті слова, обман і засоби для збаламучення світу. Добру волю викажуть комуністи передусім такими ділами як вповні привернення прав людини, звільненням зі заслання, тюрем і „психушок" усіх політичних в'язнів та інакшедумаючих, привернення свободи релігії, думки і виборів як теж, згідно з демократичними засадами цивілізованого світу, відокремленням народів до самостійности, поліпшенням життєвих умовин своїх громадян, відкликанням своїх військ з Афґаністану та на інших відтинках комуністичної аґресії. Добру волю покаже совєтський уряд також, коли заперестане творити силою і підступами комуністичні випадові бази-ячейки на різних континентах світу, як у Кубі, Нікараґуа, Камбоджі, Анґолі, Лівії, коли зліквідує і знищить берлінський мур ганьби а передусім, коли виречеться девізи і цілі опанувати цілий світ як не мілітарно силою аґресивно, то еволюційно підлим маневруванням і підступними хитрощами та методами. Це тільки коротко щодо глобальної сторінки року 1987.

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

ПРО НОВОРІЧНЕ ЧУДО

Новорічний день був цього року сірий, понурий і якийсь непривітливий і ніяк не приносив веселого настрою. Думки кружляли поміж подіями останніх днів, які не давали оптимістичного погляду на майбутнє.

І саме у цій сірій безнадійності природи і думок задзвонив телефон: „Ви самі вдома? То ми приїдемо вам побажати та поколядувати" — почувся голос молодого пластового друга.

Приїхали пізнім вечером, як я вже давно втратила надію на ці відвідини. Семеро молодих, струнких високих: Борислав, Мирон, Нестор, Даріян, Наталка, Христя, Одарка. Вони заповнили порожні кімнати гучним співом коляди, якої ця хата довгі роки вже не чула. А відтак Мирон приклякнув зі звіздою і віншував зі Святами і Новим Роком. Немов за помахом чародійної палички десь розвіявся сірий настрій цього початку року, а з тими радісними молодими голосами полетіли в забуття усі песимістичні думки, про нашу спільноту, про безнадійність виховування молоді, про байдужість батьків.

Коли я, за прийнятим звичаєм хотіла саме передати їм свою коляду, Борислав поклав на стіл коперту і сказав: „А ми вам принесли коляду. Ми приїхали так пізно тому, що старалися заколядувати якнайбільше. Ось це вам, щоб було на видавання 'Юнака'".

Здається, важко було принести мені більшу радість, як цією „колядою". Цей журнал від двадцяти років — це та найлюбіша „журналістична дитина", труднощі якого найважче відчувається. І як це сталося, що ця група молодих друзів-пластунів зрозуміла, що може бути сьогодні найкращою колядою?

Ми сиділи відтак у дружньому колі біля стола і говорила про труднощі видавання журналу для молоді, про брак фондів, що так сильно тепер дається в знаки і про велику байдужість, з якою зустрічається цю та інші справи у нашій спільноті. Різдвяний колач, кутя на порожній тарілці із свічечкою перев'язаною чорною і синьо-жовтою стяжечкою повела наші розмови також у світ різдвяних звичаїв так багатих і так різно придержуваних в українському народі. Кожний розповідав, як у них „удома" святкують Свят-Вечір і це викликало цей святковий настрій, який тепер тут у цьому світі сповненому контрастів і змін так важко завжди розбудити.

Так добре було грітися у теплоті сердець цих молодих людей, що принесли зі собою радість, оптимізм, нову віру, що таки ще не так зле із нашими новими поколіннями, як нам, часами, здається.

Чи можна уявити собі кращий новорічний подарунок?

Пізно вніч мої колядники від'їхали, заспівавши ще на прощання разом поважно і статечно „Бог предвічний". Давно затих шум їхніх авт на тихій дорозі нашого містечка, а я все ще стояла біля запалених світел різдвяної ялинки з усміхом на устах, сповнена тихою радістю цього „новорічного чуда", що так несподівано мене насвітило.

Як часто порушуємо погані сторінки нашої громади, вказуємо на недотягнення, закликаємо до поправи, застановляємося як це змінити. Але й треба, однак водночас із тим, як дехто називає „голосом совісти", порушувати це, щоб позитивне, гарне відрадне, щоб затримати рівновагу і щоб не зневірюватися.

Коли б було у нас більше таких молодих людей, як ці що їхали довгі години у темну ніч, щоби комусь принести крихітку радости — то ми б усі могли спокійно глядіти у майбутнє. Може це маленьке „новорічне чудо" приверне не одному із нас промінь надії на ясніше майбутнє нашої української спільноти.

О-КА

КУРДСЬКІ ПОСЕЛЕНЦІ у Франції і Західній Німеччині категорично заперечують, що вони займаються терористичною діяльністю. Крім того представник Курдського національно-визвольного фронту заявив, що їхня організація не має нічого спільного з вбивством західньонімецького дипломата в Парижі Зіґфріда Вільшпюца, якого застрелили невідомі терористи як він виходив доріжкою міст на ріці Сені. День пізніше біля берегів Ізраїля загорівся німецький пасажирський літак з 16-ма пасажирами на покладі і обслугою. Кілька годин після цього невідомий осібняк потелефонував до турецького пресового агентства в Лондоні і, заявивши, що він представник курдів, і взяв на себе відповідальність за вбивство. Курдські громадяни, яких у Франції і Німеччині нараховують біля 400,000 осіб, відсепарувались не тільки від вбивства і збомблення літака, але також від провокаційного „телефоніста", який обвинуватив курдів в тероризмі.

У ПАМ'ЯТЬ ЖУРНАЛІСТА-ГРОМАДЯНИНА

Свою біографію ще перед смертю написав св.п. ред. М. Дольницький, з проханням, щоб після його смерти інж. Богдан Кульчицький переслав її до редакції „Свободи"

Коли свого часу запитали Мстислава Дольницького, толішнього голову Спілки Українських Журналістів Америки, який одночасно очолював Спілку Українських Журналістів Америки і Канади, як він уявляє собі доброго журналіста і добре редаговану газету, він відповів: Це широка тема, але у всякому разі, український журналіст не може уподібнюватись до журналістів інших народів, які часто шукають сенсацій і єдина їхня ціль продавати газету. Український журналіст — це ідеаліст, який неоднократно працював за малі гроші, а то й безплатно.

На мою думку, журналіст не повинен займати жадних керівних становищ у будь-якій політичній чи громадській установі, бо він повинен приглядатись усьому збоку і бути безстороннім та об'єктивним.

Якщо йдеться про українську газету, то вона повинна подавати інформації із всіх подій в українському і міжнародному житті. У нас чомусь всі газети є під впливом такої чи іншої групи і щоб довідатись, що діється в українському житті, треба читати три, чотири, а то й більше газет. Щоправда само життя примушувало українських журналістів бути активними у політичному і громадському житті.

Казали, що Мстислав Василь Дольницький народився журналістом. А народився він 9-го січня 1917 року в родині д-ра Стефана і Неонілі з Даниловичів Дольницьких у глухому бойківському селі поблизу Турки. Батько його відіслав дружину у місце далеке від війни, щоб вона спокійно перейшла важкий час.

Батько став адвокатом у карпатському містечку Сколє і там виростав малий Славко, де ходив до початкової школи.

До вибуху Другої світової війни, як мешканець двох інших гуртожитків та учень Філії Академічної Гімназії у Львові, він видавав та редагував видання присвячені молодечим справам: „Проти Хвиль" та „Бистрозір". М. Дольницький в містечку Сколє, видав 30 чисел, друкованого на циклостилі, ілюстрованого журналу „Голос Юнацтва". Ще до часу складення матури у Філії Академічної Гімназії у Львові, він став студентом заочної Високої школи політичних наук (журналістики) при УТГІ у Подєбрадах Чехо-Словаччина.

Між 1934-39 роками, Мстислав Дольницький постійно відвідував редакції різних журналів та газет у Львові, знайомився з українськими журналістами і політично-громадськими діячами і незабаром став постійним співробітником, а згодом кореспондентом львівських щоденників „Новий Час" і „Діло" та співробітником журналів „Дажбог", „Веселка", „Вогні" у Львові та „Жіноча Доля" і „Світ Молоді" у Коломиї, а також постачав матеріяли до підпільних видань.

Після розвалу Польщі в 1939 році, М. Дольницький опинюється у Кракові, де починає видавати і редагувати журнал „Таборові Відгуки". Це видання, проте, подає жертвою розколу в націоналістичному русі.

Коли у Кракові почав виходити щоденник „Краківські Вісті", Мстислав Дольницький став співробітником, кореспондентом, а у віденський період членом і секретарем редакції цього видання. У Відні відчуваючи відразу до надиханої брехнею і пропаґандою преси під нацистським контролем, він — за порадою свого дідуся гофрата Антона Дольницького — записується на медичний факультет Віденського університету, однак не припиняє журналістичної діяльности, а радше її поширює. Він стає співробітником ряду видань, в тому журналі „Пробоєм" що друкувався у Празі, Чехо-Словаччина.

Примушений нацистською владою перервати університетські студії, М. Дольницький опинився у Авґзбурзі, Баварія, де працював робітником і жив у таборі оточеному колючим дротом. Там застав його розвал нацистської Німеччини і він — не гаючи часу — почав видавати у таборі втікачів у Ґеґінґені перший, примітивний, видаваний на циклостилі, щоденник „Радіо-Вісті", який деякий час був єдиним джерелом інформацій для мешканців табору. Редактор збирав інформації з іншомовної преси та радіо.

Після появи 28-го числа „Радіо-Вістей", до табору прибули представники спеціяльного відділу американської окупаційної влади, шукаючи за редактором цього видання, який підписувався прибраним іменем. Однак ані Таборова Управа, що її очолював д-р Степан Галамай, ані ніхто з мешканців табору, хоч всі знали, хто видає і редагує це видання — не зрадили правдивої ідентичности видавця-редактора. Ці представники влади висловили застереження проти антисовєтського напряму видання, бо в той час — як відомо — ЗСА і СССР жили в згоді.

Із перенесенням табору з Ґеґінґену до табору „Сомме Казерне" в Авґзбурзі, який згодом став центром відродженого українського громадсько-політичного і культурного життя, уже за згодою американської влади, Мстислав Дольницький почав видавати „Щоденні Вісті", „Таборові Вісті", „Студентську Думку" та „Українського Есперантиста". Згодом він став співосновником і секретарем та членом редакції першої, справжньої української газети у післявоєнній Німеччині „Наше Життя", став близьким співробітником журналу „Пу-гу", був співробітником газети „Українська Думка", принагідним дописувачем німецької газети „Швебіше Ляндесцайтунг" і став членом редакції газети переміщених осіб німецькою мовою „Ін Авслянд".

Переселившись до Америки в 1948 році, Мстислав Дольницький виконував обов'язки кореспондента і співробітника европейської газети „Час" і журналу „Пу-гу", а згодом почав дописувати до різних газет, зокрема щоденників „Америка" та „Свобода".

У тисяча дев'ятсот п'ятдесят восьмому році Мстислав Дольницький став членом, секретарем, а згодом головним редактором щоденника „Америка". В цьому періоді він відбув ряд подорожей по Америці і Канаді та взяв участь в інсталяції кардиналів у Ватикані, серед яких був Верховний Архиєпископ Блаженніший Йосиф Сліпий. Про цю подію, як також про відвідини українських осередків в Італії, Австрії, Західній Німеччині, та Великобританії він широко звітував у пресі.

Крім редакційної праці в щоденнику „Америка", він оснував і був редактором органу філядельфійського Відділу УККА (голова: д-р Володимир Галан) — „Філядельфійські Вісті", здійснив ідею д-ра Ярослава Падоха та організував і став першим редактором органу Централі УККА в Ню Йорку „Конгресові Вісті" спільно з д-ром Р. Круштальським, д-ром Романом Голіятом і д-ром Ярославом Шав'яком оснував і став редактором органу Спілки Українських Журналістів Америки журналу „Український Журналіст".

Водночас проявляв широку діяльність в Ценралі УККА, був головою Інформаційної комісії цієї установи, як також головою Інформаційної комісії першого СКВУ. Проявляв діяльність в УНСоюзі, СУК, „Провидінні", ОУА, „Самопомоч" та в інших організаціях. Був членом Управління Асоціяції Українських Католицьких Журналістів і протягом кількох років займав пост голови Спілки Українських Журналістів Америки і Федерації Спілок Українських Журналістів Америки й Канади.

(Закінчення на стор. 4)

Карпатський Лещетарський Клюб
— запрошує —
своїх Членів, Прихильників, Братні Спортові Клюби та Українське Громадянство на

„МАЛАНЧИН ВЕЧІР"

відсвяткування

УКРАЇНСЬКОГО НОВОГО РОКУ,

що відбудеться

в суботу, 16-го січня 1988 р. о год. 9-ій веч.
в Ramada Hotel, 130 Route 10. E. Hanover, N.J. 07936
Столики та знижкові кімнати замовляти безпосередньо в Готелі, **тел.: (201) 386-5622**

Оркестра „Червона Калина"
Вступ 20 дол. від особи, студенти 10 дол.

Управа КЛК

Необхідна всім, хто цікавиться українським образотворчим мистецтвом

КНИГА

„СВІТОВА ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКИХ ОБРАЗОТВОРЧИХ МИСТЦІВ"

(Торонто 1982):

- 110 великого формату сторінок
- англо-, франко- і україномовний текст
- вступне слово **Святослава Гординського**
- біографічні дані про 86 українських діяспорних мистців-учасників Виставки — з дев'яти країн, трьох континентів
- 119 кольорових репродукцій найкращих українських мистецьких творів
- головний редактор — **Святослав Гординський**

ЦІНА:
у твердій обкладинці 30 ам., або 35 кан дол.,
у м'якій обкладинці 25 ам., або 30 кан. дол.
- разом з пересилкою.

Замовлення з чеком або „моні ордером" слати на адресу:

UKRAINIAN CANADIAN ART FOUNDATION
2118-A Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada M6S 1M8

A new book!

BEFORE THE STORM: SOVIET UKRAINIAN FICTION OF THE 1920s

Edited by **George Luckyj**
First English translation by **Yuri Tkacz**
Ardis Publishers, Ann Arbor, Mich., 1986, pages 266.
Price: hard cover $30.00, soft $15.00.

The Anthology of prose works contains short stories by 17 Ukrainian writers. Best work of the "golden decade of modern Ukrainian literature", before the official "socialist realist" prose was forced upon the writers. Most of the authors included here were arrested in the 1930s and their works were banned.

Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
The residents of New Jersey add 6% sales Tax.

Комунікат про Земельний комітет у Прудентополісі

Українсько-Бразилійська Центральна Репрезентація подає до відома всіх Допомогових установ і жертводавців, які зложили пожертви на підтримку закупу землі для потребуючих родин у Бразилії, що Земельний комітет Прудентополісу є леґально зорганізований і потверджений бразилійським урядом. Його головою є отець Петро Бальцар, ЧСВВ, а членами визначні миряни прудентопольської громади. Вони вирішують про закуп і роздачу землі для безземельних. До сьогоднішнього дня завдяки старанням ЗУАДК-у надійшло на конто Земельного комітету 86,000 долярів, а рівно ж 17,673 долярів від різних окремих жертводавців. За цю суму закуплено в прудентопольських околицях 693 гектари землі, що значить 1,712 акрів. Земельний комітет робить контракт з хліборобом на сплату землі на 5 чи більше років, після чого хлібороб стає власником землі. Ця сплата є згідна з умовою зі ЗУАДК-ом, і Українсько-Бразилійська Центральна Репрезентація уважає потрібні і важливі ці сплати для продовження проєкту. Умови сплати не є затяжкі для хлібороба, навпаки, відповідальністю і заохотою до господарки. Тим більше, що сплати можуть бути також у формі земельних продуктів, головно фасолею, яку вирощують на велику скалю. Підтвердженням цього є факт, що цією формою надійшло до каси 6,437 долярів на конто сплат, які також скеровано на закуп землі.

Хліборобові є застережено право землі через контракт. Якщо врожай не допише з причин, незалежних від хлібороба, його звільняється на той рік. Земельний комітет не має ніякого наміру відбирати землю, а навпаки, контроля є якраз для того, щоб хлібороб мав почуття обов'язку.

Заявляємо, що гроші чи продукти ніколи не ішли на конто отців Василіян, а навпаки Земельний комітет завжди мав, має і матиме повну контролю цього конта.

Просимо українське суспільство не звертати уваги на будь-які анонімні листи чи закиди на отців Василіян або на ЗУАДК. Одиниці, що це роблять, не є зацікавлені в підтримці цього земельного проєкту. Лише позитивна критика може скріпити і удосконалити проєкт і працю Земельного комітету.

Українсько-Бразилійська Центральна Репрезентація просить шановних добродіїв, які за старанням ЗУАДК-у чи особисто підтримали і дальше бажають підтримувати цей проєкт, бути певними, що це закуплення землі улекшило життя для 78-ох безземельних родин, які сьогодні мають можливість розвивати свою господарку. В нинішніх обставинах, щоб купити цю вищезгадану землю, було б потрібно 140 до 150 тисяч долярів. Хто на цьому заробив — це наш хлібороб. Вся вищезгадана земля вже є роздана селянам. Якщо були б якісь питання про цю справу, то просимо звернутися до Земельного комітету в Прудентополісі: Comite social do fundo agrario — Caixa postal 2 cep 84.400 Prudentopolis Pr Brasil.

Українсько-Бразилійська Центральна Репрезентація має надію що українське суспільство далі братиме під увагу цей так корисний проєкт для безземельних в так далекій країні поселення як Бразилія. Почин і підтримку завдячуємо ЗУАДК-ові вже впродовж трьох років. Всім жертводавцям наша подяка за добре діло!

В імені управи Українсько-Бразилійської Центральної Репрезентації:

Афонсо Антонюк
голова
Нестор Кутинський
Доротей Ґавдида
секретарі

Світле майбутнє неодмінно прийде

У п'ятницю, 20-го листопада 1987 року, в залі Наукового Товариства ім. Шевченка в Ню Йорку відбулася святкова зустріч, присвячена 70-річчю проголошення Української Державности „Від нині Україна стає Українською Народньою Республікою", організована **Ресортом культури й науки Уряду УНР.**

Відкриваючи зустріч, керівник Ресорту проф. Володимир Жила звернув увагу присутніх, що **українські святкування 70-річчя проходять в час, коли ЗСА відзначають 200-річчя Конституції, що привела до свободи й склала сприятливі умови для розвитку країни. Далі він наголосив на величезному значенні цієї події, як також наших святкувань для скріплення духа й віри української людини в розсіянні й на Батьківщині,** що визвольна боротьба її народу багата на приклади мужности й геройзму кращих синів і дочок України таки приведе в недалекому майбутньому до успіху в побудові своєї держави. Сильно пролунав на вступі святкувань вірш Василя Симоненка про пам'ятний 1917 рік у виконанні Тетяни Носко-Оборонів, голови Українського інформаційного бюра. Він став ніби переконливим свідченням, що український народ гідний світлого майбутнього й що це майбутнє неодмінно прийде.

З доповіддю про Українську Центральну Раду виступив президент УНР Микола Лівицький. Він зобразив не тільки діяльність Ради, але показав на багатьох прикладах, як вона протягом короткого часу з національно-українського органу перетворилася в державний орган з усіма атрибутами влади й поклала сильний відпечаток на події української національної революції. Згодом доповідач з'ясував, що дала нам Українська Національна Рада й чому її доба має першорядне історичне значення. По двох віках бездержавности Українська Центральна Рада встановила Третім і Четвертим Універсалами Українську Державність і започаткувала **збройну боротьбу за її закріплення.** Цю боротьбу вона вела регулярними військовими силами, а згодом **повстанськими формаціями.** Українська Центральна Рада вивела Україну на міжнародний форум, започаткувавши процес міжнародного визнання української державности цілим рядом чужоземних держав. Вона пішла на співпрацю з усіма неросійськими народами колишньої російсько-царської імперії, що прямували до створення своїх суверенних держав. З її почину 23-го вересня 1917 року **скликано у Києві т. зв.** з'їзд представників національностей, почесним головою якого був проф. Михайло Грушевський. На з'їзд прибули представники грузинів, литовців, латишів, естонців, білорусів, молдаванів, татарів, жидів, донських козаків, бурятів і інших. З'їзд прийняв важливі постанови, які в майбутньому стали основами прямувань неросійських народів, що хотіли збудувати чи відновити свої суверенні держави. Від цього з'їзду, до речі, взяли свій початок такі пізніші організації як „Прометей" у Парижі й Варшаві, Паризький Бльок, АБН, „Інтернаціонал свободи" тощо.

Центральна Рада, як ствердив доповідач, встановила також толерантне, побудоване на засадах рівноправности, відношення до національних меншостей України, проголосивши Закон про національно-персональну автономію. В цілому Центральна Рада встановила в Україні справжній демократичний і суспільно та економічно справедливий лад, до якого й сьогодні малощо треба було б додати.

З зацікавленням прослухали учасники зустрічі доповідь проф. В. Жили на тему „Три універсали Української Центральної Ради (спроба характеристики форми й змісту)". У ній доповідач дав можливо точну картину форми й змісту кожного універсалу, присвятивши особливу увагу Третьому Універсалові, який вніс новий елемент в українську державно-політичну дійсність, а саме, візію формального проголошення Української Державности. Ця рушійна сила надала універсалові політично-творчого характеру й зробила його зовсім відмінним документом від попередніх універсалів. Через нього, як підкреслив В. Жила, схвалювалося здійснення широких демократичних, суспільних і економічних перетворень, що повинні були привести до справедливого ладу в Україні. Третій Універсал за своєю формою є добрим прикладом державно-політичного документу. Що торкається його змісту, то треба щиро сказати, що він ваговито охоплює всі потрібні державно-будівні елементи. У своєму заключенні В. Жила ствердив, що усі три універсали були, без сумніву, поважним показником росту української політичної думки й щоденної державно-адміністративної практики. Вони заповнили прогалини в галузі розпорядчих актів державного й політичного характеру в українській недавній історії і показали нам, як трудно було нашим державним діячам після близько 200 років бездержавности розробити для свого народу міцні та зрілі державно-політичні акти, які б запевнили його державне майбутнє.

У кінцевому слові голова уряду проф. Ярослав Рудницький зробив підсумок обох доповідів, звернувши особливу увагу на прикмети й характер української політично-національної революції 1917 року та на її значення в українській історії. Він також дещо розповів про працю Державного Центру УНР протягом останніх місяців, зокрема в Европі та про відгуки на неї. Усе це, на його думку, має не абияке значення для успішного розв'язання завдань ДЦ УНР, які в наш час набирають більшої гостроти й привертають до себе увагу не лише прихильників Державного Центру, а й широких кіл громадськости.

У святковій зустрічі взяло участь 57 осіб, серед них дружина президента УНР в екзилі Гельга Лівицька, заступники голови уряду д-р Вікентій Шандор і проф. Іван Самійленко, голова НТШ д-р Ярослав Падох, президент УВАН проф. Ярослав Білінський, письменниці Докія Гуменна й Ірина Дибко, лікарі Борис Филипчак, Ярослав Туркало, Роман Осінчук та багато інших визначних діячів українського Ню Йорку. Атмосфера, що склалася під час святкової зустрічі, була наскрізь урочистою і відповідала великим роковинам. Вона стала доказом, що інтереси окремої людини у нас гармонійно поєднуються з інтересами народу, з інтересами держави.

В. О.

45-річчя шостої кляси української Тернопільської державної гімназії

Тернопільська державна гімназія належала до сильніших науково-виховних інституцій Західньої України. Не дивниця, отже, що як професорський, так і студентський склад був дуже селекційний. На чолі гімназії був директор Микола Тофан — професор альгебри й геометрії. Його заступником — Дмитро Воробець, професор клясичних мов, греки і латини.

Микола Тофан, людина високої ерудиції та дисципліни, бажав бачити Тернопільську державну гімназію як приклад для всіх українських гімназій та навчальних інституцій Західньої України. Відповідно до таких ідеальних аспірацій ішли впарі його окремі вимоги до професорів та студентів, яких треба було дотримуватись, та які виділи товстим друком при головних дверях гімназії. Їх часто пригадували професори на початку лекцій та директор, відкриваючи та кінчаючи шкільний рік. Український студент-гімназист мав бути завжди точний, слухняний, добре підготований до лекцій, примірний у шкільній та приватній поведінці, активний в щонедільних Богослуженнях, приятельський та помічний для менш здібних студентів. Ще більші виховно-педагогічні та дисциплінарні вимоги стояли перед українським професором.

Здаючи собі справу з такої ідеальної навчально-виховної структури Тернопільської гімназії, українські студенти вищих кляс — окремі вибранці цієї високої інституції, відповідали надзвичайно позитивно строгим вимогам директора М. Тофана та всьому професорському ансамблеві.

Хоч кожна кляса Української державної Тернопільської гімназії стояла на високому рівні, то слід підкреслити, що шоста кляса, почавши 1941-42 роком, зло була своїм навчальним та позанавчальним успіхом ультимне місце й признання в її рядах.

Окремішність 6-ої гімназійної в 1941-42 році, а згодом 7-ої та 8-ої, завдячується добірному складові самої кляси, де знаходились провідні ідейні студенти, які в своїй детермінації старалися, щоб їхня кляса була провідною в кожній ділянці шкільного чи позашкільного порядку. Стоячи на вершинах шкільних дисциплін, провід цієї кляси, якого старостою-провідником був Лев Чайка, взяв собі за ціль, щоб його кляса була ініціятором та провідною теж на суспільно-громадському форумі. Почавши 1941 роком, шоста гімназійна піклувалась могилами Українських Січових Стрільців, які спочивали на тернопільському цвинтарі, як теж могилами українських політичних в'язнів, а зокрема спільною могилою-синотафом українських в'язнів, масово помордованих сталінським НКВД в тернопільській тюрмі в червні 1941 року. Провід цієї кляси організував та заохочував гімназійну молодь до участи у святкуваннях визначних релігійно-народних ювілеїв та днів. Почавши 1941 роком, цій клясі належить ініціятива щотижневих конференцій, панелів в ділянці історії української літератури, які провадились під проводом професора М. Решетухи. Провідні одиниці цієї кляси віддавались всеціло до зорганізовання студентсько-гімназійного церковного хору та оркестри, які надавали Св. Літургії, де брала участь виключно високошкільна молодь, більшої живучости та краси. Шоста гімназійна у проводі Льва Чайки організувала студентську молодь до активної участи у щонедільних катехитичних конференціях, які дуже зручно провадив о. Темотей Симбай та до зорганізованої участи в недільних та празничних святих відправах, які відбувалися в Середній церкві. В часі щорічних великодніх високошкільних реколекцій проводові цієї та послідовних кляс припала честь вітати й дякувати отцеві проповідникові за переведення духовних вправ для гімназійної молоді. В імені цілої Тернопільської гімназії провід цієї кляси мав честь вітати директора та професорів з нагоди їхніх ім'янин. Починаючи 6-ою гімназійною, студенти цієї кляси стояли на сторожі більших українських зовнішніх маніфестаційно-парадових святкувань. Не можна поминути спортової ділянки, де провід кляси організовував повну участь студентства у рахунково-спортових підприємствах на площі „Поділля" в тернопільському парку.

Всі ці пляново організовані почини та зусилля 6-ої, а згодом 7-ої та вкінці матуральної кляси не були припадкові. Вони мали свій корінь в добре зорганізованій клясі, яка мала свій сенат, головою якого був Лев Чайка, який після свого вибору, опрацювавши програму проводу цілого року, предстaвляв її до затвердження керівникові кляси-професорові Филипові Гайді. Завдяки старанному проводові та його програмі шоста гімназійна, почавши 1941 роком до іспиту зрілости в 1944 році була домінантною клясою Тернопільської гімназії.

Організаційні здібности Льва Чайки були маркантні не тільки в рамках його кляси, але на цілому форумі Тернопільської гімназії. Це скоро запримітив цілий професорський ансамбль, який у порозумінні з директором Миколою Тофаном та Центральним українським комітетом у Львові висилають його в 1942 році на курси виховника української гімназійної молоді до Брюхович біля Львова. Відбувши їх успішно, Лев Чайка став головою та провідником цілої української молоді Тернопільської гімназії в 1942-44 роках.

Слід підкреслити, що до сенату 6-ої гімназійної, а згодом 7-ої й 8-ої належали: Лев Чайка-голова, Микола Боліновський, Ярослав Барвінський, Ніна Трач, Олег Куріца, Микола Богатюк, Олег Трогубчак.

На бажання директора Миколи Тофана, Лев Чайка, ставши провідником студентства Тернопільської державної гімназії, його місце старости кляси перебрав його заступник Ярослав Барвінський — надзвичайно здібний студент та організатор, сьогодні світової слави лікар серця у Вінніпеґу.

Михайло Бабяк
колишній студент шостої кляси Тернопільської державної гімназії.

Товариство Українських Інженерів Америки
Відділ у Філядельфії, Па.
— влаштовує —

БЕНКЕТ і БАЛЬ ІНЖЕНЕРІВ

З ПРЕЗЕНТАЦІЄЮ ДЕБЮТАНТОК

Оркестра **„ТЕМПО"**

Субота, 23-го січня 1988 року

ДЕБЮТАНТКИ
БАЛЮ ІНЖЕНЕРІВ 1988 Р.
У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

Коктейл — 6-та год. веч.
Бенкет — 7-ма год. веч.
Баль — 9-та год. веч.

Franklin Plaza Hotel
17th & Race Sts.
Philadelphia, Pa.

Марта Марія Кунаш
Audobon, Pa.

Богданна Марія Гил
Cinnaminson, N. J.

Неля П. Дихдала
Jeffersonville, Pa.

Катерина Марія Богуч
Erie, Pa.

Ганнуся Гладун
Narberth, Pa.

У справі загальних інформацій і замовлення столів на бенкет просимо звертатися:
Інж. Роман Циган, (215) 469-6471

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
UFU Foundation, Inc
203 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

Наші серця розколені в жалю, що вже рік минув, як мій Покійний МУЖ та БАТЬКО

бл. п.

ІВАН ПУЖИК

несподівано відійшов від нас у Царство Небесне. Наша любов для Покійного цвіте у наших серцях.

Він був улюблений всіма, що Його знали. Нехай Бог дасть Йому Царство Небесне за любов, що Він дав нам всім.

Дружина та діти хочемо подякувати всім за Служби Божі, що Родина та Приятелі жертвували в пам'ять Покійного.

Дякуємо Пані та Панові Баррі за монументальний подарунок за Покійного. Дякуємо Родині за квіти та вінці на свіжу могилу Покійного.

Нехай спочиває з Богом у Царстві Небеснім.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

10-го січня 1988 року

СЛУЖБИ БОЖІ

будуть відправлені в церквах:

св. Юра в Ню Йорку;
св. Михайла в Йонкерс, Н. Й.;
манастирі оо. Василіян, Ґлен Ков, Н. Й.;
св. Михайла, Мілвокі, Вис.;
св. Йосафата, Мінстер, Інд.

ПАРАСКЕВІЯ ПУЖИК — дружина та діти

Парафія в Пармі вшановує бібліотеку св. Володимира

На фото (зліва): отець С. Ганкевич, Г. Норка, М. Сулим, Т. Махлай, О. Наріжна та о. І. Наконечний. Відсутня А. Шийка.

В неділю, 22-го листопада, парафія українського православного собору св. Володимира в Пармі, Огайо, вшанувала працівників бібліотеки, яка існує при соборі, на річному обіді з нагоди Дня Подяки. Від оснування парафіяльної бібліотеки понад два роки ці працівники вкладали дуже багато труду та часу, деколи по три вечори на тиждень, організуючи, замовляючи та каталогуючи книжки і влаштовуючи культурні виставки-імпрези. Настоятель та голова бібліотеки отець Іван Наконечний та настоятель-емерит о. прот. Степан Ганкевич нагородили членів гуртка бібліотеки Галину Норку, Марію Сулим, Антоніну Шийку, Олену Наріжну та Таїсу Махлай грамотою подяки та копією дереворита із XVI століття святого Нестора-літописця. Отець І. Наконечний згадав про великі успіхи бібліотеки та значення такої інституції при громаді, особливо тепер.

Три роки тому гурток парафіян з отцем-сотрудником Юрієм Галицею заплянували відзначити Тисячоліття Хрищення України конкретним та довготривалим проєктом, влаштувати бібліотеку та згуртувати культурну діяльність парафії. Парафія відокремила кімнату при оселедку, умеблювала, а тепер полиці та шафи виставок наповнюються. До сьогодні коло 4.000 книжок зкаталоговано (українською та англійською мовами) та експонати народного мистецтва оформлені. Влаштовано за два роки п'ять виставок. Збагачення цих колекцій залежить цілковито від жертвенности парафіян (і не парафіян!), які підтримують працю бібліотеки фінансами або дарами книжок, мистецькими творами. Співпраця при бібліотеці та культурно-освітня праця залишаться не тільки на Ювілей Хрищення України, але і для майбутніх поколінь.

Ігор Махлай

Балтиморський...

(Закінчення зі стор. 1)

В оживленій дискусії після доповіді порушено походження тризуба, різниці в текстах літописів та занедбання українських істориків в минулому видати збір літописів як джерельних матеріялів до історії України. Ці дискусії велись при каві і солодкім, що їх приготовив місцевий Відділ ОЖ ОЧСУ.

НА ПРОДАЖ:

ново-збудований дім в Віндгам (Windham, New York) близько української церкви в Гантері; 1.5 миль до лещатарського з'їзду (Ski Windham): 4 спальні, 2 лазнички, вітальня, їдальня, кухня, пральня, дубова підлога, 2 коміни, пивниця до викінчення, дек (deck); вид (view) на кетскільські гори; 2½ год. від Ню Йорку; умебльоване новими меблями. **$ 245.000.**

Тел.: (518) 734-3890

Власники говорять по українськи.

Маємо на складі довгоочікувану книжку в англійській мові

Robert Conquest:

THE HARVEST OF SORROW

Soviet collectivization and the terror-famine

New York, Oxford, Oxford University Press, 1986, pages 412.

Ціна 19.95 дол.

Перша повна історія одної із найбільш жорстоких трагедій нашого століття. Розкуркулення, колективізація і жахливий голодомор 1932—33 рр. селян в Україні, мав вищу смертність, як число вбитих, всіх національностей у Першій світовій війні.

Замовляти:

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стейту Ню Джерзі зобов'язує 6% продажного податку.

Комітет Оборони Української Спадщини

та

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund

c/o Ukrainian National Association

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику.

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $

ім'я та прізвище

число дому, вулиця

місцевість стейт поштовий код

ВІДДАЙМО ЙОМУ НАЛЕЖНУ ШАНУ!

Григорій Китастий народився 17-го січня 1907 року в містечку Кобиляки на Полтавщині. Ще змалку, маючи природний дар голосу і слуху, мав спеціяльне замилування до пісні й музики. У цьому допомагав йому ще й той факт, що вся родина була співучою. Після закінчення середньої школи Григорій продовжував студії в ділянці музики. У Полтаві закінчив музичний технікум. Там же був членом Полтавської хорової капелі під мистецьким керівництвом Федора Попадича. У цій капелі Китастий робив перші кроки в мистецтві диригування. Під впливом виступів Полтавської капелі бандуристів під керівництвом Гната Хоткевича в душі молодого студента пробуджується бажання стати бандуристом. Г. Китастий далі продовжує студії. В 1935 році він успішно закінчив музично-драматичний інститут ім. М. Лисенка в Києві, де докладно вивчав гру на бандурі. І тому після закінчення інституту він став професійним бандуристом як член державної капелі бандуристів, в якій виконував спочатку обов'язки концертмайстра. Пізніше став заступником мистецького керівника. В тому часі розпочалася його композиторська творчість.

Св. п. Г. Китастий

За часів німецької окупації України Григорій Китастий разом з друзями з державної капелі організував Капелю Бандуристів ім. Тараса Шевченка. Відкрилася нова сторінка, в якій записувалася золотими літерами творчість геніяльного бандуриста, диригента і композитора. Будучи мистецьким керівником, Григорій вкладає всі свої сили, енергію і талант, щоб піднести Капелю на найвищу вершину мистецької досконалости.

Свобода творчости і непереможне бажання творити дали надзвичайні наслідки. Навіть брутальність німецьких властей не зупинила і не зменшила розмаху його творчости.

Після закінчення війни Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка тріюмфує в таборах переселенців і пізніше знаходить свій постійний осідок праці й творчости в Дітройті, у ЗСА. Спочатку в Америці, а потім скрізь у вільному світі, під впливом і запалом Г. Китастого постають гуртки молодих бандуристів, в яких сьогодні налічується сотні юнаків і юначок. Це вже нове покоління, яке народилося поза межами України, але яке завдяки бандуристові-віртуозові відчуло красу й велич українського прекрасного, рідного інструменту - бандури. Українська бандура стала в музичному світі нарівні з клясичними інструментами. Г. Китастий своєю працею як диригент, композитор і віртуоз заслужив стати в плеяді наших безсмертних — Лисенка, Степенка, Кошиця, Леонтовича і багатьох інших...

Тяжкі життєві періоди в його юнацькому житті підірвали стан здоров'я і тому передчасно перестало битися його серце. Похований на цвинтарі в Українському пантеоні біля Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку 14-го квітня 1984 року. Щоб віддати йому належну пошану української громади створився Громадський Комітет для Побудови Пам'ятника Г. Т. Китастому, великої людини, яка є автором безсмертних музичних й інструментальних творів.

І за цю велику працю ми, українська родина, йому вдячні. І за це ми зобов'язані своїми силами поставити подвійний пам'ятник — пам'ятник над його могилою і встановити Фонд ім. Г. Т. Китастого для поширення кобзарського мистецтва. На це все св. п. Г. Т. Китастий цілком заслужив.

О. Шевченко

ЗВЕРНЕННЯ

ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА ГРИГОРІЄВІ КИТАСТОМУ

Українська громадо!

Минуло понад три роки, як перестало битися серце великого мистця, патріярха бандури св. п. Григорія Китастого. Минуло понад три роки, як українська громада дуже численно проводжала улюбленого віртуоза-бандуриста в далеку дорогу вічности.

В Українському пантеоні в Бавнд Бруку, поруч церкви-пам'ятника, знаходиться дуже скромна могила, де влітку на ній деліють лише степові трави, але над нею ще немає пам'ятника. В цій могилі спочиває наш великий кобзар Григорій Китастий. Своєю працею для українського народу він заслужив, щоб над його могилою стояв величний пам'ятник. Після трьох років прийшов час віддати йому належну пошану і здвигнути над його могилою пам'ятник, гідний великої людини.

Для цього потрібна участь нас усіх. Для цього потрібні фонди. До цього часу були спорадичні збірки на фонд будови пам'ятника. Одначе зібрані фонди ще недостатні. У минулому році було створено Громадський комітет побудови пам'ятника Г. Т. Китастому, про що вже повідомлялося раніше. Комітет розпочав систематичну акцію збірки фондів на здвигнення пам'ятника і закликає всю українську громаду приєднатися до цієї акції своїми щедрими пожертвами. Пожертви проситься пересилати на спеціяльне конто: H. Kytasty Memorial Fund, 1052, 5932 State Rd., Parma, Ohio 44134-2864.

Віримо, що українська громада, як і завжди, відгукнеться своєю щирістю на цей заклик, щоб у скорому часі в Українському пантеоні стояв пам'ятник над могилою нашого незабутнього композитора, диригента, віртуоза-бандуриста св. п. Григорія Китастого. А Комітет в подяку громаді напевно виконає свій обов'язок.

Громадський Комітет

ПРЕМ'ЄР—МІНІСТЕР Великобританії Маргарет Тачер прибула у понеділок, 4-го січня ц.р., до Кенії, колишньої англійської колонії. На протязі п'ятьох днів Тачер, яку супроводить її муж і численні дорадники та знавці африканських відносин, має в пляні відвідати також Нігерію. В Найробі на міжнародному летовищі ім. Джомо Кеніятти М. Тачер зустрічали з усіма парадами президент Кенії Даніель Арап Мої й інші офіційні особи. Як відомо, Кенія втримує тісні зв'язки з Лондоном від самого початку усамостійнення і отримує тепер 52,5 міл. долярів допомоги кожного року від британського уряду.

„Реформи..."

(Закінчення зі стор. 2)

боронити перед німецькими арміями колгоспів і ҐУЛаґів, навіть повідкривав для них церкви. В пересічному, такі „відважні вчинки" проходять в Совєтському Союзі, що щодвадцять років, і саме в таких часах, коли країна попадає у глибоку кризу. Але коли пройде криза і режим врятується, тоді такі „відважні заходи" стають не тільки непотрібними, але навіть каральними.

Під сучасний період московська комуністична тюрма народів найшлася в такій поганій економічній ситуації, що вона не встані конкурувати мілітарно із Заходом, щоб вдержати свою велетенську імперію, не говорячи вже про її поширення. Ще пару років такого занепаду, і вона не буде мати грошей, щоб давати допомогу Кубі, В'єтнамові, Анголі і Нікараґуа. І можна собі тільки уявити, що це могло б значити для східних сателітів, а можливо, і для поневолених народів внутрі совєтських кордонів. Не дивно, що совєтська преса порівнює сучасну ситуацію Совєтського Союзу до цієї, що була в 1941 році.

Нова політика Горбачова, — це розпачливі намагання втягнути неохочі підсовєтські народи до розв'язки справи соціялізму, навіть якщо це означає „рентування" корови для колгоспників і часового поділу зисками. Але він також добре розуміє, що нічого не вдасться зробити без масової допомоги Заходу. Також тут йому треба найти кілька „корів", які він мусить „вирентувати" наївним капіталістам.

У першій мірі Горбачов намагається задержати московську мілітарну перевагу та рівночасно зосередити значні засоби на внутрішню, господарську перебудову. Цю „корову" він почав уже „рентувати" Америці, з якою хоче заключити договір про контролю зброєнь, оснований на ніби „рівних" і „контрольованих" засадах.

Та найважливішою „коровою", яку Горбачов хотів би „зарентувати" Заходові, це найбільш невидойна „ялівка" — совєтська економіка, яка розпачливо потребує кредитів, технології, а навіть керівників-менаджерів. А ціна „рентування" досить добра для росіян: половина зиску має йти для них, а біля 30 відс. має бути витрачено в Совєтському Союзі.

Досвід у деяких східньоевропейських сателітах виявив, що впровадження найменших засобів ринкової (вільної) економії, приводять до інфляції і індустріяльних неспокоїв (штрайки робітників тощо), а впарі з тим до послаблення сили Комуністичної партії. Бо коли люди будуть підвищувані на становищах і винагороджувані, згідно зі заслугами, то хто тоді буде вступати в члени партії та слухати її?

З того ясно, що комуністичні проводирі не можуть бавитися у т. зв. радикальні реформи довше, як кілька років — п'ять до сім років найдовше. Так отже, за п'ять до сім років, по партійній лінії, — з Горбачовом, чи без нього, закінчиться „перестройка" і все повернеться назад по-давньому: тепер „знищені" (а скорше сховані — СЖ) ракети типу СС-20, чи їм подібні, будуть наново спрямовані на Захід. Демонстрації „За мир" знову наповняють вулиці столиць Заходу. А тоді вже Захід, мабуть, занехає думку, щоб наново розставляти свої ракети типу Першінґа по країнах західніх альянтів.

Ясно, — закінчує ці свої досить влучні роздумання В. Буковський, — що ні статті, ні книжки, ані розсудливі арґументи, не зможуть відвернути Захід від цієї глупоти, та відмовити його від поповнення тієї помилки.

Отже навіть найбільш відсталі підсовєтські колгоспники краще розуміють до чого прямує Горбачов і тому не спішаться „рентувати колгоспної корови", аніж західні державні мужі і банкіри, які наввипередки біжать до Москви, щоб допомогти своїми більйоновими позиками (які хто зна і коли чи віддасть) технологію, щоб рятувати комуністичну економіку, і комуністичну імперію від розвалу.

Рефлексії...

(Закінчення зі стор. 2)

А тепер, торкаючися нас, українців, то ми таки, на жаль, не спромоглися на якусь позитивну консолідацію наших сил, тим більше, що на нас іде агресивний наступ з усіх сторін. Партійна, настрізь деструктивна і шкідлива боротьба на всіх фронтах продовжується, очевидно, на велику втіху наших ворогів. Приступаючи до святкувань 1000-ліття Християнства України, ми розсварені, роз'єднані і незорганізовані релігійно і політично. Свого часу Валентин Мороз писав і закликав, щоб ми вкладали всі свої сили в наші духові вартості — в писання книжок, плекання і школення наших інтелектуалістів. Як теж українці повинні просякати в політичне, культурне і економічне життя країн нашого поселення, цим поширюючи добре ім'я про нашу нескорену Батьківщину, наші ідеали і наш змаг. Індивідуально ми вже придбали досить матеріяльних дібр і фінансів, тому і тепер пора вміло оперувати ними на добро нашої визвольної справи. Будівлі, доми, авта й інші матеріяльні вартості — це речі знищимі, які минаються, але набута духовість залишиться і триватиме з покоління у покоління.

Пора нам інтенсивно підготовлятися до нашого особливого ювілею — духово, релігійно і соборно. Молімся до Пречистої Матері, Покровительки України, і просім про ласку благочестя і благоум'я. На нашій нескореній Батьківщині діються під цю пору чуда незвичайної появи Матері Божої і то в кількох місцевостях, як у селі Грушеві і на Тернопільщині. Десятки, а то і сотні тисяч людей, — мирян-паломників — приходять з усіх сторін нашої України і віддають їй пошану та гарячо моляться, не зважаючи на шикани і перешкоди з боку атеїстичної влади.

А тепер серйозно застановімся, чи то не Божа Воля, щоби якраз в навечер'я нашого ювілею Християнства України та після страшної ядерної катастрофи в Чорнобилі, на Україні, мали місце такі чудесні з'яви. Це ж бо видимі знаки Божої опіки на нами, упадку атеїзму і тиранії, та ісходу нашої нескореної України. Тому будьмо доброї думки бо наш Великий Великдень уже недалеко. Живімо і поступаймо згідно зі заповітами нашого великого пророка Шевченка — „Молітеся брати мої" і покійного Ісповідника віри Патріярха Йосифа, який казав, „Мої діти, будьте з'єднані і в любові", бо там наша сила, слава перемога.

У пам'ять...

(Закінчення зі стор. 2)

Шіснадцять років тому Мстислав Дольницький став членом колективу Українського Відділу Голосу Америки у Вашінгтоні, — на пості редактора, — де працював довші роки.

Після відходу від українського відділу „Голос Америки" М. Дольницький переїхав з родиною знову до Філядельфії і став головним редактором українського католицького щоденника „Америка", органу СУК „Провидіння" та головним редактором тижневика „Шлях", органу української католицької Митрополії. Як український католицький журналіст, в 1985 році отримав Папську Нагороду — Медалю від Папи Павла II в українській католицькій катедрі Непорочного Зачаття у Філядельфії із рук Митрополита Степана. В 1986 році через недугу відійшов від активної редакторської праці на емеритуру, одначе далі в силах своїх спроможностей цікавився українською журналістикою та українським громадським життям аж до дня своєї смерти, — 20-го грудня 1987 року у Філядельфії.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

НЕЛЛІ БЕРНАРД, член УНС Відд. 58-го в Ютиці, Н.Й., померла 6-го липня 1987 року на 67-му році життя. Нар. 19-го березня 1920 року в Ютиці, Н.Й. Залишила у смутку дочок Дебруї Дорін і чотирьох синів — Дениса, Дугляса, Дола і Діна; дванадцять внуків, дві сестри і кілька кузинів. Похорон відбувся 9-го липня 1987 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ютиці, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Ковалевська, секр.

ВОЛОДИМИР ГАЛЕВИЧ, член УНС Відд. 147-го ім. св. Миколая в Аллентавні, Па., помер 16-го листопада 1987 року на 68-му році життя. Нар. 16-го квітня 1919 року в Аллентавні, Па. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Еву, доньок Ірену Улріч і Стефанію Фінлі, брата Стефана, сестер — Стеллу Стапінську і Катерину Шавалюк. Похорон відбувся 19-го листопада 1987 року на цвинтарі Св. Марії у Вайтголл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Катерина Гуцайлюк, секр.

ІВАН ЧОРНИЙ, член УНС Відд. 484-го ім. Тараса Шевченка в Ютиці, Н.Й. помер 5-го листопада 1987 р. на 80-му році життя. Нар. 1908 року в місті Бучачі, Україна. Членом УНС став у 1950 році. Залишив у смутку дружину Стефанію, дочок — Дзвінку з мужем Михайлом, Христину Мисько, внуків: Богдана з дружиною і дітьми Ериком і Андрієм, братанка Ярослава Чорного з дружиною та ближчу і дальшу родину в Україні, Америці і Канаді. Похорон відбувся 7-го листопада 1987 року на цвинтарі Пайн Буш в Керґонксоні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Запаранюк, секр.

ВІКТОР ЛОЗИНСЬКИЙ, яна Головінського у Віндзорі, Онт., помер 11-го листопада 1987 року на 67-му році життя. Нар. в селі Библо, пов. Рогатин, Україна. Членом УНС став 1967 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Володимира з дружиною Наталею, сина Василя з дружиною Ерікою і дочку Емілію з мужем Лоренсом, 6 внуків, брата Івана і три сестри. Похорон відбувся на цвинтарі Меморіял Ґарденс у Віндзорі, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Володимир Літинський, секр.

КАТЕРИНА БІЛОВУС, член УНС Відд. 348-го ім. Ольги Басараб в Янгставні, Огайо, померла 6-го грудня 1987 року на 87-му році життя. Нар. 25-го грудня 1899 року в селі Сопошин, пов. Жовква, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку двох синів Івана і Петра, три доньки — Анєльку, Янку і Галину, вісім внуків і сім правнуків, двох братів і сестру в Канаді, одну сестру в рідним краю. Похорон відбувся на цвинтарі св. Івана в Кембел, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Мері Макар, секр.

АННА ГОРБАЧЕВСЬКА, член УНС Відд. 301-го ім. Д. Вітовського в Рівер Ґров, Ілл, померла 11-го листопада 1987 року на 64-му році життя. Нар. 1922 року в Україні. Членом УНС стала 1960 року. Залишила у смутку мужа Андрія, три доньки — Марію, Ольгу та Лілу з родинами, сина Йосифа з родиною та 6 внуків. Похорон відбувся 14-го листопада 1987 року на цвинтарі Елмвуд в Рівер Ґров, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Врублівський, секр.

● SERVICE ●

CUSTOME MADE

Виконуємо на замовлення **НОВІ ПОДУШКИ** будь-яких розмірів і **КОВДРИ**, а також переробляємо старі подушки і ковдри та стерилізуємо їх.
Звертатися на адресу: MIKE'S
114-116 E. 1st St., New York, N.Y. 10009
(212) 260-7270 Відчинено у неділю

● SERVICE ●

UKRAINIAN TYPEWRITERS
also other languages complete line of office machines & equipment
JACOB SACHS
251 W. 98th St.
New York, N.Y. 10025
Tel. (212) 222-6683
7 days a week

● BUSINESS SERVICE ●

ГРОШІ до СССР
1 РУБЕЛЬ ВКЛЮЧАЄ ВСЕ
• $2.00
(Включена доставa і забезпечення)
(Мінімальне замовлення — 30 руб.)
Ціни відповідають нинішньому курсові іноземної валюти і підлягають будь-яким оподаткуванням і змінам що можуть статися до вручення.
ОФІЦІЙНІ ПЕРЕКАЗИ.
ВСІ ПЛАТНОСТІ ПОВНІСТЮ ҐАРАНТОВАНІ.
ВАМ ПОСИЛАЄТЬСЯ РОЗПИСКА.
ЛІЦЕНЗОВАНІ І ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ЗАПОРУКОЮ.
GRAMERCY SHIPPING, INC.
744 Broad Street
Newark, N.J. 07102
Est. 1947

● РІЗНЕ ●

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбургу, та інших
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ,
К. М. КАРДОВИЧ і О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 - 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550
НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, картки.

HELP WANTED

ШУКАЄМО ЖІНКУ
до опіки над двома дітьми і до легкої домашньої праці, 4 або 5 днів в тижні. Лівінґстон, Н. Дж.
(201) 994-2812
по 6-ій год. веч.

ШУКАЄМО ЖІНКУ
до опіки над малою дитиною та до легкої загальної праці. Телефонувати після 6-ої веч.
(201) 857-2704

●FUNERAL DIRECTORS●

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУЇС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

SENKO FUNERAL HOME
213 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y.
(718) 388-4416

HEMPSTEAD FUNERAL HOME
89 Peninsula Blvd., Hempstead, L.I.
(516) 481-7460
24 HOURS A DAY